

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

2η Αναφορά για τον Αποκλεισμό από τη Στέγη στην Ευρώπη το 2017

Μέσα σε μια Ευρωπαϊκή Ένωση που προσπαθεί να ξαναβρεί τον εαυτό της, ο αποκλεισμός από τη στέγη αναδεικνύεται ως μια τεράστια πρόκληση. Η FEANTSA (Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία για τους Άστεγους) και το Κοινωνικό Ίδρυμα Abbé Pierre συντάξαν από κοινού μια εξαμηνιαία έκθεση με τίτλο «Επισκόπηση για τον Αποκλεισμό από τη Στέγη στην Ευρώπη». Η δεύτερη έκδοση της έκθεσης αναδεικνύει ανησυχητικά στοιχεία για την αύξηση της έλλειψης στέγης σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, με εξαίρεση τη Φινλανδία. Μεγάλες πόλεις όπως το Λονδίνο, οι Βρυξέλλες, το Παρίσι, το Δουβλίνο, η Βιέννη, η Αθήνα, η Βαρσοβία και η Βαρκελώνη είναι υπό πίεση.

Η έκθεση περιλαμβάνει **δείκτες αποκλεισμού από τη στέγη**, με βάση τα στοιχεία της Eurostat / EU-SILC για το έτος 2014 (τελευταία διαθέσιμα). Βασίζεται σε δείκτες για το κόστος στέγης, την ποιότητα της στέγασης και των συνθηκών στέγασης. Συνολικά, οι δείκτες αναδεικνύουν μια κατάσταση αποκλεισμού από τη στέγη και ένα καθεστώς έκτακτης ανάγκης στην Ευρώπη.

Μια συνολική ευρωπαϊκή κατάσταση, που αρχικά κυκλοφόρησε το Σεπτέμβριο του 2016 περιλαμβάνει πέντε δείκτες αποκλεισμού από τη στέγη: υπερβολικό κόστος στέγασης, καθυστερούμενες οφειλές για στεγαστικά δάνεια ή πληρωμές ενοικίου, διαμονή σε συνθήκες συνωστισμού, πολύ κακές συνθήκες στέγασης και αδυναμία θέρμανσης του σπιτιού.

Είναι πολύ σημαντικό να πάρουμε μια γενική εικόνα της κατάστασης σε ολόκληρη την Ευρώπη και να δούμε την χώρα μας σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες όσον αφορά την αντιμετώπιση του αποκλεισμού από τη στέγαση και της έλλειψης στέγης.

Θέμα 1 - Γιατί είναι ένα πολύ σημαντικό θέμα;

Ο αποκλεισμός από τη στέγη είναι ένα ζήτημα που επηρεάζει όλες τις χώρες της Ευρώπης και όχι μόνο αυτές που υποφέρουν και αγωνίζονται στο έπακρο λόγω της οικονομικής κρίσης. Το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ολλανδία για παράδειγμα, είναι μεταξύ των χωρών (μαζί με την Πορτογαλία και τη Σλοβακία), που έπεσαν περισσότερο στην ευρωπαϊκή κατάσταση του αποκλεισμού από τη στέγη. Η κατάσταση του Ηνωμένου Βασιλείου (20^ο στην κατάταξη, με πτώση οκτώ θέσεων από το 2015) έχει επηρεαστεί σε μεγάλο βαθμό από την κατάσταση στην Αγγλία, όπου η βρετανική στεγαστική αγορά έχει καταρρεύσει και η στέγη γίνεται όλο και πιο απρόσιτη για τους φτωχούς και τη μεσαία τάξη. Η υπερβολική αύξηση του κόστους στέγασης (δηλ. το ποσοστό των νοικοκυριών που δαπανά περισσότερο από το 40% του διαθέσιμου εισοδήματός τους στη στέγαση) είναι στη Δανία η 3^η υψηλότερη στην Ευρώπη: 15,6% του συνολικού πληθυσμού και το 68% των φτωχών νοικοκυριών (με απότομη αύξηση μεταξύ 2009 και 2014) δαπανούν περισσότερο από το 40 % του εισοδήματός τους για τη στέγαση.

Θέμα 2 - Ποιος έχει το μεγαλύτερο πρόβλημα;

Στη Ρουμανία 1 στους 2 ανθρώπους ζει σε συνθήκες συνωστισμού και η χώρα αντιμετωπίζει το υψηλότερο ποσοστό από πολύ κακές συνθήκες στέγασης στην Ευρώπη. Στην Ελλάδα 1 στα 2 φτωχά νοικοκυριά δεν μπορούν να θερμάνουν επαρκώς τα σπίτια τους (αύξηση +16 ποσοστιαίες μονάδες μεταξύ 2009 και 2014). Πέρα όμως από τα συγκεκριμένα δεδομένα της χώρας, είναι εξαιρετικά ανησυχητικό το γεγονός ότι σε όλες τις χώρες της ΕΕ, οι νέοι είναι οι πιο ευάλωτοι στο απαγορευτικό κόστος στέγασης, σε συνθήκες διαμονής με συνωστισμό και στις πολύ κακές συνθήκες στέγασης σε σύγκριση με τον υπόλοιπο πληθυσμό.

Το κόστος στέγασης γίνεται αφόρητο για τους νέους φτωχούς ανθρώπους σε όλη την Ευρώπη. Στη Γερμανία το ποσοστό είναι 65%, στη Δανία 78% και στο Ηνωμένο Βασίλειο το 58% των νέων ανθρώπων που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας είναι επιπλέον σε κατάσταση με υπερβολικό κόστος στέγασης (ενώ ο μέσος όρος της ΕΕ είναι 48%).

Σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, οι πολίτες τρίτων χωρών είναι πολύ πιο πιθανό να αντιμετωπίσουν το υπερβολικό κόστος στέγασης και τον συνωστισμό από ότι οι υπήκοοι των χωρών της ΕΕ.

Θέμα 3 - Τι πρέπει να γίνει;

Η έκθεση αυτή έχει ως στόχο να αναδείξει τις κοινές προκλήσεις της Ευρώπης και να επιστήσει την προσοχή στα ευρωπαϊκά κέντρα λήψης αποφάσεων στο γεγονός ότι δεν υπάρχει οικονομικό κίνητρο χωρίς κοινωνικό ερέθισμα (ότι δηλ. οι οικονομικές επιλογές θα πρέπει να συνδέονται με τις κοινωνικές ανάγκες) και ότι ο τομέας της στέγασης είναι στο επίκεντρο αυτού του θέματος. Τα εργαλεία που απαιτούνται για την αντιμετώπιση του αποκλεισμού από τη στέγη στην Ευρώπη υπάρχουν ήδη. Δεν υπάρχει καμία έλλειψη ιδεών ή ορθών πρακτικών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία νέων δυνατοτήτων και στην προώθηση λύσεων στο θέμα.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να τοποθετήσουν την εξάλειψη του φαινομένου των αστέγων στον πυρήνα της ατζέντας της κοινωνικής τους πολιτικής. Οι λύσεις και τα μέτρα για την έλλειψη στέγης θα πρέπει να ενσωματωθούν στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση των σχετικών τομεακών πολιτικών συμπεριλαμβάνοντας τους νέους, το φύλο, τη μετανάστευση και την ένταξη των Ρομά. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη μπορούν και πρέπει να ενεργούν με γνώμονα την εφαρμογή των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των κοινωνικών δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων όλων των πολιτών τους.